

Universiteit
Leiden

Jaarrapportage Veiligheid, Gezondheid en Milieu over het jaar 2015

Auteursnaam: A. Noort, J.H.W. Maasen

Dienstnaam: Afd. Veiligheid, Gezondheid en Milieu van het LUMC en de Universiteit Leiden

Documentnummer VGM-2016-716

Versie 4

Versie	Status	Aan	Datum	Opmerkingen
1	Concept	VGM	Februari 2016	
2	Concept	Dir Bedrijfsvoering	Maart 2016	
3	Concept	CvB - UR - LO	April 2016	
4	Definitief	Website VGM	Mei 2016	

Een deel van de informatie in dit jaarverslag is afkomstig van EC Vastgoed en Universitaire Inkoop Leiden.

De afdeling VGM is ISO9001 gecertificeerd door Lloyd's Register.

Jaarverslag Veiligheid, Gezondheid en Milieu 2015 van de Universiteit Leiden

De Universiteit Leiden spant zich in om de arbeidsomstandigheden van medewerkers en studenten voortdurend te verbeteren en de milieubelasting door de activiteiten tot een minimum te beperken. Deze inspanningen worden beschreven in de Jaarrapportage veiligheid, gezondheid en milieu 2015. De rapportage staat op de website van de afdeling Veiligheid, Gezondheid en Milieu (VGM) (www.vgm.leidenuniv.nl).

Daarnaast zijn er scorecards gemaakt voor alle faculteiten en grote universitaire eenheden. Een scorecard geeft een overzicht van de stand van zaken in kengetallen en prestatie-indicatoren. Medewerkers van de universiteit kunnen de scorecard voor hun faculteit of eenheid opvragen bij VGM.

In het Arbo- en milieuplan, dat iedere twee jaar wordt geactualiseerd, staan de acties die in de universiteit worden ondernomen om de arbeidsomstandigheden van de medewerkers en studenten en de bescherming van de omgeving verder te verbeteren.

Veiligheid, gezondheid en milieu in 2015

De zorg voor veiligheid, gezondheid en milieu omvat in het bijzonder de veiligheid van arbeidsomstandigheden, bescherming van de gezondheid van medewerkers en studenten, verzuimbegeleiding en milieuoedering. Daarnaast omvat het beleidsterrein van veiligheid, gezondheid en milieu zaken als stralingsbescherming, biologische veiligheid en proefdierbeleid. Het beleidsterrein en de resultaten van het beleid worden weergegeven in kengetallen en prestatie-indicatoren, die verzameld zijn in de scorecards veiligheid, gezondheid en milieu. De scorecards vormen de basis van deze rapportage.

Sinds 2009 wordt de advisering op dit beleidsterrein gedaan vanuit een bijzonder 'shared service centre': de afdeling Veiligheid, Gezondheid en Milieu voor LUMC en Universiteit Leiden (VGM). Deze afdeling heeft daarnaast uitvoerende taken op het gebied van verzuimbegeleiding en gezondheidsbescherming. Ook de vertrouwenspersoon ongewenst gedrag, de vertrouwenspersoon Universiteit Leiden en de onafhankelijk klachtenbemiddelaar van het LUMC zijn ondergebracht bij VGM.

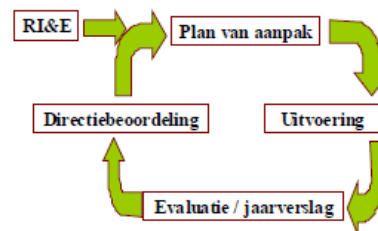
Risicobeheersing

In de besturingsfilosofie van de Universiteit Leiden is de zorg voor goede arbeidsomstandigheden vooral een verantwoordelijkheid van faculteiten en eenheden. Het College van Bestuur (CvB) ziet er op toe dat deze zorg is gewaarborgd in de vorm van een plan-do-check-act cyclus, bestaande uit risico-evaluaties (RI&E), plannen van aanpak, uitvoeringsactiviteiten, jaarrapportages en directiebeoordelingen. VGM voert daarom een jaarlijkse audit uit op het functioneren van de decentrale zorgsystemen.

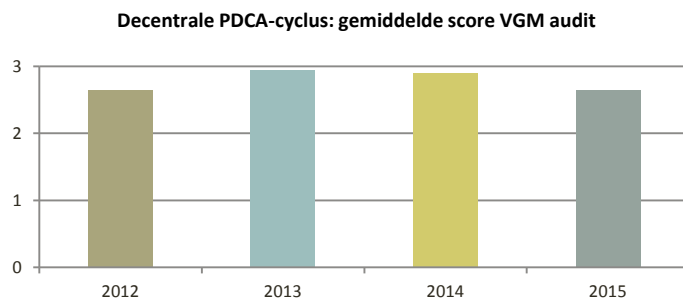
Daaruit blijkt dat alle faculteiten en eenheden niet alleen hun verplichtingen nakomen, maar ook proactief werken aan goede arbeidsomstandigheden. Een scoresysteem toont de vooruitgang sinds 2005 en het hoge niveau van de afgelopen jaren (maximale score: 3).

In 2015 is een documentaudit gehouden, waarmee inzicht is verkregen in de stand van zaken van het decentrale zorgsysteem voor veiligheid, gezondheid en milieu in de faculteiten en eenheden in 2014. In onderstaande grafiek is dat als score van 2015 opgenomen. De onderzochte faculteiten en

Decentrale beleidscyclus veiligheid, gezondheid en milieu

eenheden scoren gemiddeld bijna 3, de maximale score. De score is ten opzichte van eerdere jaren iets gezakt, omdat de actualisatie van de RI&E's door problemen met het digitale RI&E-instrument bij enkele eenheden vertraging heeft opgelopen.

Ook op centraal niveau wordt een plan-do-check-act cyclus onderhouden op het gebied van veiligheid, gezondheid en milieu. De evaluatie van deze cyclus vindt eens per twee jaar plaats. In 2015 is een nieuwe evaluatie gestart, de rapportage volgt in het voorjaar van 2016. Op basis van deze evaluatie legt het CvB verantwoording af over deze beleidscyclus in de vorm van een management review, welke ook wordt besproken met de Universiteitsraad. Op projectniveau wordt door de afdeling VGM voortdurend samengewerkt aan bouwkundige en infrastructurele veiligheid, crisisbeheersing, brandveiligheid en energiebesparing (met het Expertisecentrum Vastgoed (EC Vastgoed)), informatieveiligheid (ISSC), en werkdruk en gezondheid (HRM).

Risico-inventarisaties

De faculteiten en centrale diensten actualiseren doorlopend de risico-inventarisatie en -evaluatie (RI&E) en stellen de plannen van aanpak bij. De RI&E en het plan van aanpak worden door VGM getoetst. In 2015 zijn RI&E's afgerond bij de Campus Den Haag, ISSC en de Universiteitsbibliotheek. De RI&E bij het UFB, FSW en de sport-RI&E lopen in 2016 door. In 2015 zijn nieuwe RI&E's gestart bij het Academieggebouw en de Faculteit der Rechtsgeleerdheid. Universiteitsbreed is het onderzoek naar de toegankelijkheid van de gebouwen voor mindervalide personen afgerond. Het hoogste risico is het alleenwerken en studeren buiten kantoor tijden.

Ongevallen

Een goede organisatie alleen van zorg voor veiligheid en gezondheid van medewerkers en studenten is niet voldoende. Om de veiligheid te garanderen is het ook belangrijk om inzicht te krijgen in de achterliggende risicofactoren bij (arbeids)ongevallen, incidenten (bijna-ongevallen) en gevaarlijke situaties. Kritische analyse van deze ongewenste gebeurtenissen en situaties moet helpen om meer en grotere ongevallen te voorkomen. In 2015 zijn 88 meldingen van incidenten en gevaarlijke situaties in de arbeidssituatie ontvangen (2014: 87) via de website van VGM. De meldingen worden door de facultaire preventiemedewerkers en/of VGM onderzocht. Indien nodig en mogelijk worden er maatregelen genomen. Van de meldingen waren 50 meldingen arbeidsgerelateerd.

Er wordt verder gewerkt aan het nauwkeuriger maken van deze cijfers en het verbeteren van het melden van ongevallen, incidenten en gevaarlijke situaties. De meldingsprocedure wordt ieder jaar aan de nieuwste inzichten aangepast en bij de actualisatie van de website meegenomen. Verwacht wordt dat het aantal meldingen van (kleine) ongevallen, incidenten en gevaarlijke situaties hierdoor licht blijft toenemen.

In 2015 heeft er bij de universiteit een arbeidsongeval plaatsgevonden, waarna de Inspectie SZW een onderzoek heeft uitgevoerd. Er was hierbij echter geen sprake van een overtreding van de wet. In Nederland maakt elk jaar ongeveer 2% van de werknemers een arbeidsongeval mee (bron: CBS).

Crisisorganisatie

Risicobeheersing is gericht op het voorkomen van incidenten en ongevallen. Maar als de preventie faalt, is een adequate respons soms letterlijk van levensbelang. De universiteit heeft als uitgangspunt dat bij alle calamiteiten de veiligheid van studenten en medewerkers de eerste prioriteit heeft. Het gaat daarbij niet alleen om calamiteiten met een fysische oorzaak, zoals brand of explosie, maar ook om calamiteiten met een sociale of maatschappelijke oorsprong of die het gevolg zijn van criminele activiteiten, of de dreiging daarvan.

In de universitaire gebouwen en in de organisatie van de bedrijfshulpverlening wordt er alles aan gedaan om een snelle en veilige ontruiming van de gebouwen mogelijk te maken. EC Vastgoed en VGM controleren geregeld de vluchtwegen en ontruimingsplattegronden op functioneren en actualiteit. Binnen de Universiteit Leiden zijn ruim driehonderd opgeleide BHV-ers actief. Zij volgen allen de jaarlijkse herhalingscursussen Brand & Ontruimingen en Verbandleer & Reanimatie.

	2013	2014	2015
BHV-basiscursus gevolgd door aantal medewerkers	92	111	87

De bedrijfshulpverlening wordt onder meer opgeleid om gebouwen snel te kunnen ontruimen bij een calamiteit. Buiten kantoor tijden is er meestal maar een beperkt aantal bedrijfshulpverleners in de universitaire gebouwen aanwezig, terwijl er wel veel onderwijsactiviteiten zijn. Buiten kantoor tijden hebben onderwijsgeevenden daarom een belangrijke taak bij eventuele ontruimingen. Om hen daarop voor te bereiden is een ontruimingswebsite ontwikkeld voor universitaire docenten (www.ontruiming.leidenuniv.nl).

De evaluaties van de centrale crisisorganisatie tonen aan dat de Universiteit Leiden goed is voorbereid op calamiteiten. Om dit hoge niveau te kunnen handhaven moeten de crisisteams geregeld oefenen; hiervoor is een meerjarenplanning gemaakt, waarbij workshops en simulaties afwisselend plaatsvinden. Oefeningen van de decentrale incidententeams zijn in 2015 voortgezet. In totaal zijn vijf simulaties gehouden en is een workshop georganiseerd.

Deskundigen uit verschillende geledingen van de universiteit hebben, met ondersteuning van een externe adviseur, een stappenplan samengesteld om studenten en medewerkers die afwijkend gedrag vertonen eerder te herkennen en hen preventief hulp te bieden. De noodzaak hiertoe werd nogmaals onderstreept door gebeurtenissen in oktober 2015, waarbij een student een ernstig dreigement uitte aan de universiteit en verschillende gebouwen onder politiebewaking werden gesteld.

Risico's bij werken in het buitenland

Werken en studeren in het buitenland brengt andere risico's met zich mee, op medisch gebied, maar ook op het gebied van persoonlijke veiligheid. De universiteit hanteert de reisadviezen van het Ministerie van Buitenlandse Zaken als uitgangspunt voor het maken van reizen naar risicogebieden door medewerkers en studenten. Informatie over gezondheidkundige reizigersadvisering staat op pagina 10.

Binnenklimaat

Naar aanleiding van gezondheidsklachten van individuele of groepjes medewerkers en studenten is in 2015 op verschillende locaties in de universiteit geadviseerd over het binnenklimaat en de ventilatie. Bij een practicumzaal is geadviseerd de instellingen in het gebouwbeheerssysteem af te stemmen op de bezetting en activiteiten in de ruimte. Op andere werkplekken is geadviseerd vervuilingbronnen te verwijderen (zoals printers in werkruimten of roken in het gebouw of bij luchtinlaatroosters), de luchtverversing aan te passen, de bezettingsgraad te verlagen, de luchttoevoerroosters beter te reinigen of de isolatie van het gebouw te verbeteren.

Voorlichting en onderricht

De zorg voor veiligheid, gezondheid en milieu vraagt ook om een adequate informatievoorziening. Behalve gerichte voorlichting aan specifieke doelgroepen wordt veel algemene informatie over veiligheid, gezondheid en milieu gegeven via de universitaire website. De arbo- en milieumedewerkers van de decentrale eenheden en de adviseurs van VGM spannen zich gezamenlijk in om de veiligheidsinformatie eenduidig en toegankelijk te maken.

Veiligheid en gezondheid van studenten

Het College van Bestuur besteedt ook aandacht aan specifieke aspecten van veiligheid en gezondheid van studenten. In dat kader organiseert en betaalt de universiteit onder meer de opleidingen bedrijfshulpverlening voor studentenverenigingen. Ten behoeve van studenten worden ook preventieve activiteiten georganiseerd, zoals voorlichting tijdens de introductieperiode, vaccinaties bij werk in de gezondheidszorg en gezondheidsadvisering bij stages in het buitenland. Studenten die naar het buitenland gaan (werk, studie of vakantie) kunnen een beroep doen op de reizigersadvisering van de afdeling VGM voor vaccinaties en gezondheidsadvies.

Sociale veiligheid

Steeds vaker zijn er meldingen van afwijkend gedrag van medewerkers en vooral studenten. Dergelijk gedrag kan vragen, onrust en angst veroorzaken bij andere medewerkers en studenten. Op dit moment kunnen incidenten met studenten nog op verschillende plekken binnen de universiteit worden gemeld en worden ze niet centraal geregistreerd. In 2015 heeft een projectgroep het onderwerp onderzocht en aanbevelingen opgesteld: de universiteit moet een procedure ontwikkelen hoe met zorgelijk gedrag wordt omgegaan, en er wordt geadviseerd een centraal adviespunt in te stellen waar studenten en medewerkers met hun vragen terecht kunnen en zorgelijk gedrag kunnen melden. De meldingen worden geregistreerd, uiteraard binnen de privacywetgeving die daarvoor geldt. Een door het CvB ingestelde Adviescommissie beoordeelt dan periodiek de meldingen. Besluitvorming hierover zal in 2016 plaatsvinden. Uit de Personeelsmonitor, het tweejaarlijks onderzoek van de universiteit naar werkbeleving bij de medewerkers, blijkt dat, naast werkdruk, ook pesten, roddelen en agressie tussen medewerkers wordt ervaren. Acties naar aanleiding hiervan worden binnen de faculteiten en diensten zelf aangepakt.

Vergunningen en inspecties

De Universiteit Leiden is zich bewust van haar maatschappelijke verantwoordelijkheden. Dit uit zich onder meer in zorgvuldige omgang met vergunningen, die nodig zijn bij risicovolle handelingen met gevaarlijke stoffen, ioniserende straling en genetisch gemodificeerde organismen.

De universiteit heeft, samen met het LUMC, een gezamenlijke Kernenergiewetvergunning. De algemeen coördinerend stralingsdeskundige stelt jaarlijks een verplicht Rapport Stralingsbescherming op voor de vergunninghouder (CvB) en de Overheidsinstanties die betrokken zijn bij de verlening en de handhaving van deze vergunning.

Op 1 maart 2015 zijn het nieuwe Besluit- en de Regeling genetisch gemodificeerde organismen van kracht geworden. Hierdoor moeten de ruim 70 vergunningen die voor die datum zijn afgegeven de komende jaren worden herzien. Hiermee is in 2015 begonnen. De eerste nieuwe kennisgevingen om werkzaamheden universiteitsbreed te mogen uitvoeren zijn door het ministerie van Infrastructuur en Milieu gehonoreerd. De nieuwe regelgeving vraagt van de universiteit ook een nieuwe manier van registreren van de werkzaamheden met genetisch gemodificeerde organismen. Hiermee is in 2015 gestart. De Inspectie voor Leefomgeving en Transport (IL&T) heeft in 2015 de vorm van registreren door de universiteit goedgekeurd.

In 2015 is er voor de universiteit in het kader van drugsprecursoren, naast de al bestaande vergunningen, een gebruiksvergunning afgegeven voor azijnzuuranhydride. De gebruiksvergunningen voor dierlijke bijproducten zijn eind 2015 verlopen en er is een traject gestart om deze gebruiksvergunningen te vernieuwen.

In het kader van de Wet op de dierproeven is de universiteit in het bezit van een vergunning voor zowel het uitvoeren van dierproeven als het fokken van proefdieren. Dierexperimenteel onderzoek vergt zorgvuldigheid bij de omgang met de dieren. Dierexperimenten worden uitsluitend uitgevoerd nadat duidelijk is gebleken dat er geen mogelijkheden bestaan voor vervanging, vermindering of verfijning. In verband met de wijziging van de Wet op de dierproeven per 18 december 2014 heeft de universiteit de Instantie voor Dierenwelzijn ingesteld. Voor de uitvoering van experimenten dienen projectvergunningen bij de Centrale Commissie Dierproeven aangevraagd te worden. De universiteit heeft in 2015 nog geen projectvergunningen aangevraagd, maar projectvoorstellen zijn in voorbereiding en worden in overleg met de Instantie voor Dierenwelzijn opgesteld.

In samenwerking met het LUMC heeft de universiteit de samenstelling van de dierexperimentencommissie aangepast en deze is in december 2015 door de Centrale Commissie Dierproeven erkend als DEC-Leiden. Deze dierexperimentencommissie zal de projectvoorstellen van de universiteit ethisch toetsen en de Centrale Commissie Dierproeven adviseren. De universiteit rapporteert over dierproeven in een openbaar Dierexperimenteel jaarverslag conform de afspraken in VSNU-verband ("publieksjaarverslag"), via publicatie over het proefdierbeleid op het internet en door middel van de rapportage van de gegevens over dierproeven en proefdieren aan de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit.

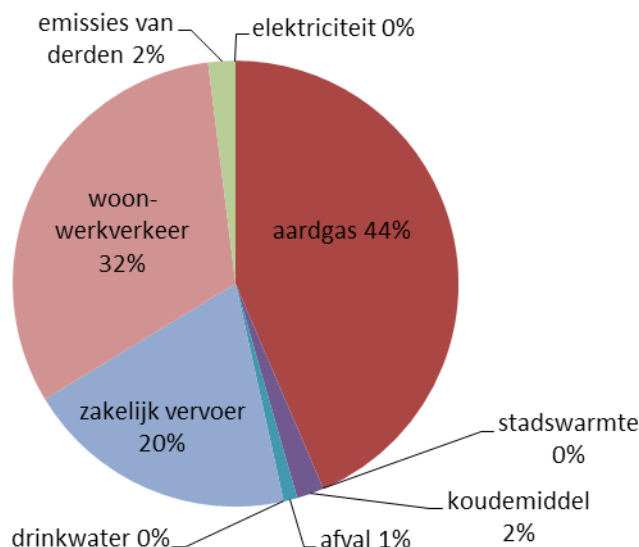
Voor de werkzaamheden in de laboratoria van de Faculteit der Wiskunde en Natuurwetenschappen heeft de universiteit omgevingsvergunningen. De gebouwen waar onderwijs- en kantoorwerkzaamheden plaatsvinden zijn bij het bevoegd gezag gemeld in het kader van het Activiteitenbesluit milieubeheer.

Milieu

De Universiteit Leiden heeft haar milieubeleid vastgelegd in de inmiddels geëxpireerde Milieunota 2009-2013. In 2015 is hard gewerkt aan een nieuw milieubeleidsplan dat in 2016 klaar zal zijn en waarin de ambities van de universiteit zijn vastgelegd.

CO₂-footprint

In 2014 is een mobiliteitsonderzoek uitgevoerd onder studenten en medewerkers van de universiteit. Het doel was onder andere inzicht krijgen in het woon-werkverkeer om hieruit een bijdrage aan de CO₂-footprint te berekenen. Deze bijdrage is weer gebruikt om de CO₂-footprint gemaakt voor het jaar 2014 te maken:

Figuur 1. CO₂-footprint van de Universiteit Leiden over het jaar 2014, totaal 18.270 ton CO₂

Ten opzichte van 2013 is de totale uitstoot gedaald (23.500 ton CO₂ voor 2013 versus 18.270 voor 2014). Deze daling komt voornamelijk door de daling van het warmte- en aardgasverbruik vanwege de warme wintermaanden in 2014. Het grootste gedeelte van de CO₂-uitstoot (44%) wordt veroorzaakt door het opwekken van warmte uit aardgas. Met in totaal 32% draagt de mobiliteit van medewerkers en studenten ook in hoge mate bij aan de CO₂-footprint. De bijdrage van zakelijk vliegverkeer bedraagt bijna 20% van de totale CO₂-uitstoot.

Energie en water

Het EC Vastgoed van de Universiteit Leiden heeft een energiekwaliteitscyclus, waarmee energiebesparing structureel in het bedrijfsproces is geborgd. Met deze cyclus wordt continu gestreefd naar verbetering. Om deze cyclus goed te laten functioneren zijn ook organisatorische afspraken gemaakt en verantwoordelijkheden vastgelegd. Technische maatregelen, zoals het toepassen (en uitbreiden) van een warmte-koudeopslag (WKO), zorgen voor een structurele afname van het energieverbruik.

De Universiteit Leiden heeft de MeerJarenAfspraak Energie (MJA 3) ondertekend. Enerzijds om energieverplichtingen te verantwoorden richting Bevoegd Gezag, maar ook voor kennisuitwisseling en innovatieve interactie binnen de universitaire branche. Doelstelling is een energie-efficiëntie verbetering van 2% per jaar in de periode 2005 tot 2020. De doelstelling kan bereikt worden door vermindering van het aardgasverbruik en het elektriciteitsverbruik.

Net als in 2014 is het aardgasverbruik in 2015 lager dan het gemiddelde van de jaren ervoor. Het gemiddelde over de jaren 2010-2013 lag op 6,7 miljoen Nm³ per jaar. Het gemiddelde over de jaren 2012-2015 ligt op 5,8. De daling komt waarschijnlijk door relatief warme winters.

	2012	2013	2014	2015
Elektriciteitsverbruik (miljoen kWh)	42,2	42,5	42,8	43,7
Aardgasverbruik (miljoen Nm ³)	6,5	7,0	4,9	4,7
Stadverwarming (GJ)	6740	6331	4012	4677

Het waterverbruik van de universiteit is de afgelopen jaren redelijk stabiel:

	2012	2013	2014	2015
Waterverbruik (1000 m ³)	129	135	124	128

Emissies

Sinds 2010 wordt 100% groene stroom ingekocht waarmee elektriciteitsverbruik niet meer bijdraagt aan de CO₂-footprint van de universiteit. De groene stroom wordt door waterkracht opgewekt en heeft geen nadelige gevolgen voor de wereldeconomie, geen nadelig milieueffect, is CO₂-vrij en budgettair vriendelijk.

Het afvalwater van de universiteit wordt twaalf keer per jaar op zes verschillende locaties gemeten. Per jaar worden gewoonlijk 64 monsters genomen. Bij twee gebouwen van de Science Campus kunnen al een tijdje geen monsters worden genomen vanwege grootschalige bouwactiviteiten, waardoor 24 monsters komen te vervallen. Elk watermonster wordt op 37 parameters gecontroleerd. Alle meetrapporten zijn digitaal toegankelijk voor het Hoogheemraadschap van Rijnland, het bevoegd gezag.

	2012	2013	2014	2015
Aantal overschrijdingen lozingsnormen	6	1	0	3

Duurzame nieuwbouw

Een groot deel van de energiebesparingen zal worden bereikt door de grootschalige duurzame bouw van een nieuwe Science Campus. Hiervoor is onder meer de bestaande natuurlijke energiebron warmte-koudeopslag (WKO) verder uitgebreid. De ambitie is om deze faculteit zo

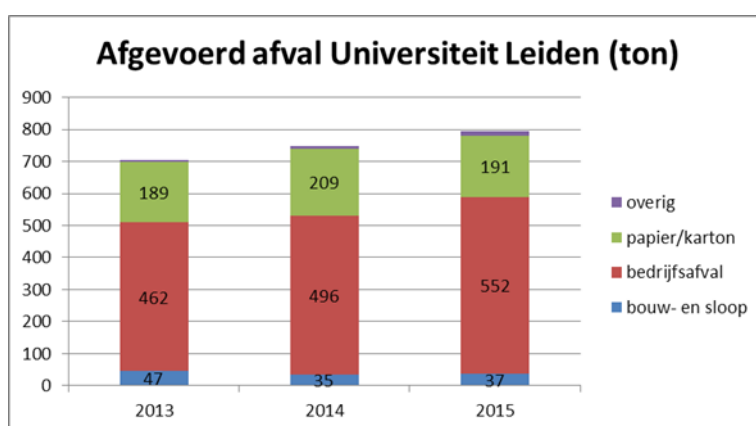
duurzaam te bouwen dat deze circa 30% onder de wettelijke energieprestatie-eis uitkomt. De bouw is gecertificeerd volgens de BREEAM-NL-norm met een score van 57% of 'very good'.

Duurzaam inkopen

Het convenant duurzaam inkopen, dat de universiteit in VSNU-verband heeft afgesloten met de overheid, is medio 2012 afgelopen. Er is daarna geen nieuw convenant afgesloten, maar Universitaire Inkoop Leiden blijft de bestaande duurzaamheidseisen als knock-out hanteren en gunningscriteria opstellen bij de Europese aanbestedingstrajecten.

Afval

Sinds 2011 wordt van alle faculteiten het afval centraal afgevoerd. Dit heeft het aantal vervoersbewegingen verminderd en biedt ook inzicht in de hoeveelheden afgevoerd afval. In 2015 is er totaal 793 ton afval afgevoerd, merendeels normaal bedrijfsafval (2014: 747 ton).

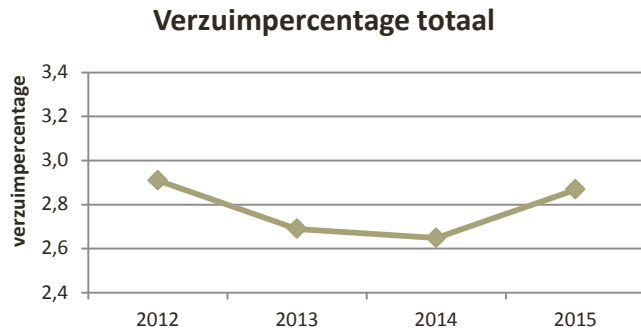
Inspecties

De Omgevingsdienst West-Holland heeft in 2015 drie inspecties en vijf administratieve controles uitgevoerd. De inspecties in het kader van de Wet milieubeheer vonden plaats bij het Huygens Laboratorium en de Gorlaeus laboratoria en bij de natte koeltorens van het Sylviusgebouw en van het Kamerlingh Onnes Gebouw. De administratieve controles hebben plaatsgevonden bij de volgende gebouwen: het Kamerlingh Onnes Gebouw, het Gravensteen, de Oude UB, de Universiteitsbibliotheek en de Reuvenplaats. In 2016 zal het bevoegd gezag één van deze gebouwen nog fysiek controleren. Er zijn geen bevindingen geweest en alle adviezen zijn opgevolgd. Verder is de Omgevingsdienst West-Holland uitvoerig geïnformeerd over de nieuwbouw van de Science Campus om de opleveringscontrole in 2016 voor te bereiden.

Ziekteverzuim en arbeidsongeschiktheid

In 2015 is het Ziekteverzuim bij de Universiteit Leiden licht gestegen tot 2,9%. In 2014 was het verzuimpercentage 2,6% (2013: 2,7%). De ziekmeldingsfrequentie bedroeg in 2015 0,69 (in 2014 0,64 en in 2013: 0,72). Van alle medewerkers heeft 65 % in 2015 niet verzuimd (2014: 67% en 2013: 63%).

Van oudsher zijn de verschillen tussen faculteiten en ondersteunende diensten aanzienlijk. In 2015 was het verzuimpercentage van de faculteiten 2,3% en van de ondersteunende diensten 4,9%, bij een ziekmeldingsfrequentie van 0,49 respectievelijk 1,45. Het verzuimpercentage van de ondersteunende diensten is daarmee vergelijkbaar met het landelijk gemiddelde van overheidsdiensten, onderwijs (incl. lager en middelbaar onderwijs) en gezondheidszorg. Belangrijkste verklaring voor de verschillen binnen de universiteit zijn de aard van het werk en de daarmee gepaard gaande vrijheidsgraden (hoog voor wp en veel lager voor obp).

De kosten van verzuim stijgen deels door stijgende loonkosten, maar uiteraard ook als het verzuimpercentage stijgt. Aan het verzuim in 2015 kan een bedrag van 7,0 miljoen euro aan directe kosten door personeelsafwezigheid worden gekoppeld (2014: 6,0 en in 2013: 5,7 miljoen).

Preventieve gezondheidszorg

Veel bedrijven en instellingen, waaronder universiteiten, bieden actief gezondheidsvoorlichting aan die gericht is op algemene ziektepreventie. Daarbij horen dan onder meer leefstijlinterventies gericht op meer bewegen, stoppen met roken, minder alcohol en gezondere voeding. De Universiteit Leiden is terughoudend met dergelijke interventies, omdat die zich ook uitstrekken voorbij de grens van het privédoel.

De Universiteit Leiden heeft uiteraard wel een belangrijke rol in medische begeleiding bij arbeidsgerelateerde gezondheidsrisico's. De universiteit heeft op dat gebied al een lange traditie van gezondheidsbescherming en preventie. Op verzoek worden onderzoeken uitgevoerd naar de gezondheidsrisico's door blootstelling aan onder andere gevaarlijke stoffen, allergenen of schadelijk geluid.

Aanstellingskeuringen spelen geen rol van betekenis meer in het gezondheidsbeleid van de universiteit. Alleen een kleine groep BHV-ers (adempluchtmaskerdragers) krijgt nog een aanstellingskeuring en een periodieke keuring.

Reizen naar het buitenland

Medewerkers en studenten die voor hun werk of studie naar het buitenland gaan, kunnen in het buitenland aanzienlijke werkgerelateerde gezondheidsrisico's lopen. Een al lang bestaande preventieve taak is de medische begeleiding en voorlichting van medewerkers en studenten die op studiereis gaan naar landen met een beperkte gezondheidszorg of bijzondere gezondheidsrisico's ("reizigersadviesing").

In 2015 was er een forse toename van het aantal reizigersadviezen. Bij medewerkers neemt het aantal reizigersadviezen geleidelijk af. Mogelijk omdat er inmiddels heel veel gekwalificeerde aanbieders zijn. De toename van de reizigersadviesing heeft dus uitsluitend betrekking op

reizende studenten.

	Medew.	Student	Totaal
2015	19	173	192
2014	25	97	122
2013	50	87	137

De studentenreizen betroffen in meerderheid studiereizen (138 studiereizen en 35 vakantiereizen) en daarvan kwam de meerderheid (101) uit de faculteit geneeskunde.

Punt van aandacht zijn studenten van wie het niet duidelijk is of zij wel voldoende voorbereid op reis gaan. Daarom wordt veel aandacht besteed aan de begeleiding bij buitenlandse reizen en stages in, onder meer, China, Zuidoost-Azië en Afrika. In samenwerking met de faculteiten wordt door de afdeling VGM voorlichting gegeven, reizigersvaccinaties verzorgd en – indien nodig – preventief gezondheidsonderzoek uitgevoerd. Sinds 2014 is het reizigersconsult voor de student gratis.

Studenten reizen in het kader van hun studie (stage of co-schappen) geregeld naar landen met een beperkte gezondheidszorg en/of slecht geoutilleerde ziekenhuizen. Naast de reguliere reizigersadvisering wordt bij medische studenten in het bijzonder aandacht besteed aan het HIV-risico bij prik- en snij-incidenten. Onder strikte voorwaarden wordt PEP (post-expositie-profylaxe) meegegeven.

Overige advisering

Andere sociaal-medische taken ten behoeve van studenten zijn advisering bij studievertraging op verzoek van de studieadviseur of de IBG, advisering ten behoeve van studentenhuisvesting, voorlichting infectiepreventie voor eerstejaars studenten geneeskunde en vaccinaties, contactonderzoeken en opvang prikaccidenten bij studenten geneeskunde.